

DANIEL MILEWSKI

Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej *Immanuel Kant w przestrzeni naukowej i edukacyjnej*, zorganizowanej przez Instytut Filozofii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Archiwum Państwowe w Olsztynie oraz Stowarzyszenie „Bajka”, Olsztyn, 17-18.10.2024 r.

Streszczenie. Międzynarodowa konferencja naukowa *Immanuel Kant w przestrzeni naukowej i edukacyjnej* (17-18 października 2024 roku) zorganizowana w Olsztynie z okazji 300. rocznicy urodzin filozofa z Królewca, zgromadziła badaczy różnych dziedzin. Świadczy to o interdyscyplinarnym charakterze dziedzictwa oświeceniowego filozofa. Wykłady i dyskusje dotyczyły kluczowych aspektów kantowskiej filozofii, takich jak: przewrót kopernikański, związki kantyizmu z nauką oraz jego relacje z myślą współczesnych filozofów, zwłaszcza Martina Heideggera. Wydarzenie stało się okazją do pogłębienia badań nad dziedzictwem Kanta oraz integracji środowisk naukowych, tworząc również przestrzeń międzypokoleniowego dialogu.

Słowa kluczowe: Immanuel Kant; 300-lecie urodzin Kanta; konferencja naukowa; *Krytyka czystego rozumu*; przewrót kopernikański

Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego ustanowił rok 2024 Rokiem Immanuela Kanta na Warmii i Mazurach w związku z 300. rocznicą urodzin tego słynnego filozofa z Królewca. Kant, który w trakcie swoich nielicznych podróży odwiedził miejsca obecnie znajdujące się na terenie Warmii i Mazur, takie jak Jarnołtowo i Gołdap, pozostawił ślad w historii regionu. W związku z tym Instytut Filozofii Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie we współpracy z Archiwum Państwowym w Olsztynie oraz Stowarzyszeniem „Bajka” zorganizował międzynarodową interdyscyplinarną konferencję naukową pt. *Immanuel Kant w przestrzeni naukowej i edukacyjnej*. Wydarzenie odbyło się w dniach 17-18 października 2024 roku na Wydziale Humanistycznym UWM w Olsztynie.

Podczas otwarcia konferencji odczytano list od Minister Edukacji, Barbary Nowackiej. W swoim przesłaniu pani minister podkreśliła znaczenie badań nad dziedzictwem Kanta oraz potrzebę integracji środowisk naukowych, w tym filozofów, historyków i socjologów. Referat inauguracyjny wygłosił prof. Emmanuel Picavet (Université de Paris 1 Panthéon-Sorbonne), skupiając się w swojej wypowiedzi na spuściźnie Kanta w kontekście globalizacji. Prelegent poruszył m.in. kwestie związane z kantowskim podejściem do zbrojnych interwencji w sprawy innych państw oraz rozumieniem społeczeństwa cywilizowanego.

Kolejnym punktem programu konferencji była dyskusja zatytułowana *Młodzi o Kancie*, w której wzięli udział uczniowie szkół podstawowych z regionu. Młodzież rozważała m.in., czy Kant mógłby być uważany za filozofa *fair play*, czy pochwalałby szczerość w codziennych interakcjach szkolnych, takich jak ocena wyglądu przyjaciela, oraz czy odnalazłby się jako *influencer* lub *podcaster* w erze mediów społecznościowych.

Właściwą część konferencji rozpoczął wykład dr hab. Marii Gołębiewskiej, prof. IFiS PAN (Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk), zatytułowany *Immanuela Kanta pojęcie ideału*. W referacie zaprezentowano fragmenty *Krytyki czystego rozumu*, które ukazują rozumienie przez Kanta pojęć „idei” i „ideału”. Omówienie tych pojęć pozwoliło prelegentce na ukazanie ich związku z zagadnieniami doskonałości człowieka oraz esencjalizmu antropologicznego. Porównała również kantowskie ideały z platońskimi ideami, a także wskazała na rolę idei i ideału w kontekście etycznym.

Następnie dr inż. Józef Okulewicz (emerytowany pracownik Politechniki Warszawskiej) przedstawił referat pt. *Niedokończony przewrót kopernikański Emanuela Kanta*. W referacie zwrócił uwagę na niekompletność przewrotu kopernikańskiego. Podkreślił, że u Kanta należy mówić o nieskończonej liczbie warunków związanych z zaistnieniem poznawanej rzeczywistości, co sprawia, że są one niemożliwe do poznania przez człowieka, a jedynie przez Absolut. Prelegent

zaznaczył, że ta niemożliwość blokuje dopełnienie przewrotu kopernikańskiego. W tym kontekście odniósł się do rozważań Józefa Marii Hoene-Wrońskiego, którego praca, wykorzystująca pojęcie przeliczalności zamiast nieskończoności warunków oraz wprowadzenie tzw. „praw tworzenia”, może stanowić obiecujący kierunek w dążeniu do pełniejszego sformułowania kantowskiego przewrotu.

Prezentacja dr. Jędrzeja Stanisławka (Politechnika Warszawska) dotyczyła oceny dokonania przewrotu kopernikańskiego z punktu widzenia współczesnej nauki. Prelegent podkreślił, że projekt krytyki Kanta motywował ideał związany z Kartezjuszem i Johnem Lockiem – ideał poszukiwania wiedzy niepodważalnej, odrzucający tym samym wiedzę niepewną. Stanisławek wskazał, że współczesna nauka rezygnuje z takiego ideału. Z drugiej strony dostrzegana jest także wielka wartość przewrotu kopernikańskiego, związana z nadaniem kluczowego znaczenia sądom syntetycznym *a priori*, które autor wystąpienia rozumie jako hipotezy empiryczne, modyfikowane przez ustalenia kolejnych naukowców.

Mgr Bogusław Maryniak (Uniwersytet Łódzki) przedstawił referat zatytułowany *Transcendentalizm Kanta w interpretacji Marka Siemka i Krzysztofa Michalskiego*. Podkreślił w nim, że transcendentalizm, rozumiany jako określenie formalnych warunków możliwości wszelkiego myślenia, był centralnym zagadnieniem w refleksji zarówno Siemka, jak i Michalskiego. Siemek podkreślał przy tym, że „byt wiedzy” nie zamyka się jedynie w obszarze epistemologicznym – ważnym elementem jego myśli jest ontologizacja poznania. Według Maryniaka Michalski miał natomiast proponować ciągłość pomiędzy myśleniem Kanta i Martina Heideggera. Refleksja nad byciem autorstwa tego ostatniego miała być kontynuacją projektu Kanta. Część dyskusyjna po referacie poświęcona była specyfice obu prezentowanych filozofów, w trakcie której zastanawiano się, w jakim stopniu myśl Siemka i myśl Michalskiego były niezależne, a na ile stanowiły swoistą popularyzację lub zaszczerpienie w polskiej myśli filozoficznej idei wielkich europejskich myślicieli połowy XX wieku.

Wykład mgr. Konrada Nicponia (Uniwersytet Wrocławski), zatytułowany *Kantowskie rozumienie krytyki w odniesieniu do Heideggerowskiej koncepcji sporu*, również dotyczył relacji między myślą Kanta i Heideggera. Prelegent zwrócił uwagę na napięcie obecne w filozofii Kanta, wynikające z dążenia do odrzucenia dogmatyzmu i sceptycyzmu z jednej strony, oraz zachowania ich kluczowych elementów, takich jak zasadność dogmatycznego postępowania w nauce i wartość metody sceptycznej, z drugiej strony. Na tym tle Nicpoń zestawiał kantowskie rozumienie krytyki z heideggerowskim ujęciem sporu jako procesu ujawniania tego, co istotne w krytykowanym przedmiocie.

Kolejny referat pt. *Motywy transcendentalne u Witkacego* wygłosił dr hab. Krzysztof Kościuszko, prof. UWM (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie). Prelegent porównał myśl Witkacego i myśl Heideggera w kontekście filozofii Kanta. Zwrócił uwagę na wspólne obu myślicielom motywy, takie jak: znaczenie metafizycznych doświadczeń i nastrojów, krytyka technologizacji i mechanizacji myślenia, a także sprzeciw wobec kantowskiego twierdzenia o konstytutywnej roli podmiotu wobec czasu. Autor zaznaczył, że obaj filozofowie pracowali nad tymi zagadnieniami niezależnie, stąd pokrewieństwo ich myśli jest zjawiskiem zastanawiającym.

Mgr Krzysztof Habdas przedstawił temat *Kantyzm nestinarstwa*. Referat zawierał wywód, wskazujący na możliwość interpretowania nestinarstwa – tradycji „chodzenia po rozżarzonych węglach” – jako wyzwania dla podstaw współczesnych nauk. Autor odwoływał się do bioenergoterapii, twierdząc, że nauka, choć wyrosła na fundamencie ateizmu, napotyka na konieczność przekraczania jego ograniczeń. Jednym z powtarzanych przez prelegenta zdań było enigmatyczne twierdzenie: „Teologicznie definiowana duchowość jest zbiorem niepustym istnienia”. Dyskusja po wystąpieniu wskazała na trudności słuchaczy w zrozumieniu tez referującego oraz brak wyraźnego związku jego rozważań z filozofią Kanta.

Ostatnim prelegentem pierwszego dnia konferencji był mgr Patryk Głowacki (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), który

wygłosił wykład pt. *Podróże Immanuela Kanta*. Głowacki podkreślił, że, wbrew popularnej opinii, Kant kilkakrotnie opuszczał rodzinny Królewiec, spędzając poza nim łącznie około 10 lat. Wystąpienie przybliżyło fakty historyczne związane z podróżami filozofa i obaliło stereotypy, dotyczące jego rzekomo mechanicznego i nudnego trybu życia. Autor analizował również biograficzne wątki związane z planami zawodowymi Kanta, takimi jak praca nauczyciela domowego czy rola wolnego pisarza.

Drugi dzień konferencji otworzył występ grupy teatralnej zatytułowany *Dzień i Noc*. Uczniowie miejscowej szkoły podstawowej w sposób obrazowy przedstawili wybrane idee filozoficzne Kanta, nadając im kreatywną formę artystyczną. Po występie miała miejsce dyskusja z udziałem olsztyńskich licealistów, w trakcie której skupiono się na pojęciu wolności i jej granic, zwłaszcza w kontekście współczesnych mediów społecznościowych. W toku rozmowy podjęto zagadnienie, czy wolność może być ograniczana w imię dobra. Wskazano, że to nie prawo, lecz lenistwo i gnuśność człowieka najczęściej ograniczają jego wolność. Dyskutowano również o wartości filozofii i krytycznego myślenia w czasach dezinformacji, podkreślając ich znaczenie dla budowania świadomego społeczeństwa. W końcowej fazie dyskusji do debaty dołączyli uczestnicy konferencji, co przyczyniło się do zawiązania międzypokoleniowego dialogu.

Pierwsze wystąpienie drugiego dnia konferencji przypadło mgr. Filipowi Biernackiemu (Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych Uniwersytetu w Białymstoku), który wygłosił referat zatytułowany *Wzniosłość, władza, wrażenie: Deleuze'a subwersywna lektura Kanta*. Prelegent, nawiązując do myśli Gillesa Deleuze'a, wskazał, że doświadczenie wzniosłości destabilizuje funkcjonowanie kantowskich władz. Doświadczenie wzniosłości nakierowuje na to, co nieograniczone lub bezkształtne, na moment, w którym wyobraźnia wyzwala się spod jarzma intelektu, a myśl staje się doświadczeniem estetycznym. Biernacki zastanawiał się również nad pojęciem

monstrualności, oznaczającym u Deleuze'a to, co absolutnie zewnętrzne, nie dające się wtłoczyć w homogenizujące kategorie myślenia Kanta. W tym ujęciu doświadczenia monstrualności i wzniosłości mają pełnić funkcję otwarcia przestrzeni dla twórczego myślenia.

Następnie mgr Jurand Barlik (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koszalinie) zaprezentował referat zatytułowany *Deontologia a metaforologia*. Prelegent postawił pytanie, czy możliwe jest uczynienie kantowskiej deontologii bardziej przystępną i atrakcyjną poprzez zastosowanie współczesnych narzędzi interpretacyjnych, takich jak metaforologia Hansa Blumenberga? Barlik zaznaczył, że metaforologia, jako nauka badająca pierwotne struktury orientacji w myśleniu, może dostarczać przystępnych form wyobrażeniowych, uzupełniając tym samym etyczną refleksję Kanta i ukazując jej holistyczne znaczenie.

Kolejne wystąpienie, zatytułowane *Aktualność rozważań I. Kanta o złu radykalnym*, przedstawiła mgr Krystyna Demkowicz (Uniwersytet Gdański). Kantowska koncepcja zła radykalnego, którą prelegentka analizowała przede wszystkim w świetle rozprawy *Religia w obrębie samego rozumu*, wiąże się ze stwierdzeniem, że zło jest głęboko zakorzenione w naturze ludzkiej. Prelegentka argumentowała, że współczesne, niespokojne czasy dostarczają kolejnych dowodów na potwierdzenie tez Kanta i stanowią powód do ponownego pochylenia się nad kwestią zła. Prelegentka odwołała się również do analogicznych stanowisk w historii myśli, m.in. do idei gnostycznych, przykładów zaczerpniętych z literatury, obrazu złego demiurga oraz refleksji Chantal Delsol nad niezmywalnością grzechu pierworodnego, rozumianego jako potencjału do czynienia zła. Podkreśliła znaczenie tych rozważań dla współczesnej kondycji moralnej człowieka.

Mgr Daniel Milewski (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) zaprezentował referat pt. *Co Kant ma do powiedzenia kolejnym pokoleniom? Dwie lekcje do wyciągnięcia z debaty Cassirera i Heideggera w Davos*. Opierając się na rozważaniach Michaela Friedmana, Milewski stwierdził, że debata „o właściwą wykładnię myśli Kanta”

w Davos ujawniła pęknięcie w filozofii, które stało za rozłamem na filozofię kontynentalną i filozofię analityczną. Diagnozę tę prelegent uzupełnił uwagami Petera Gordona, który podkreśla kluczową rolę, jaką debata w Davos odgrywa dla rozumienia tożsamości filozofii kontynentalnej. Starając się poszerzyć rozważania powyższych myślicieli, autor wystąpienia sięgnął do przemyśleń Roberta Hanna, który poszukuje drogi do drugiego przewrotu kopernikańskiego, takiego, który byłby w stanie dokonać syntezy skrajnych stanowisk we współczesnej filozofii.

Theodoras Skalidakis (Uniwersytet Kreteński [Πανεπιστήμιο Κρήτης]) wygłosił referat zatytułowany *Question and Problem of Moral Progress in Kant's Philosophy*. Autor wykorzystał kantowski eksperyment myślowy, dotyczący państwa stworzonego przez diabły, wskazując na możliwość moralnego postępu nawet wśród skrajnie egoistycznych podmiotów. Wiąże się to z tym, jak wskazuje Skalidakis, że, zdaniem Kanta, właściwą miarą tego postępu jest zwiększenie ilości działań podejmowanych w zgodzie z obowiązkiem, niezależnie od motywacji. Autor argumentował, że pełen rozwój zdolności ludzkich możliwy jest jedynie w układzie kosmopolitycznym, a kantowskie zasady tolerancji i obywatelstwa kosmopolitycznego mogą przyczynić się do budowy pokoju w zróżnicowanym społeczeństwie. Prelegent podkreślił zwłaszcza potrzebę zabezpieczenia możliwości krytyki, której wszystko powinno podlegać.

Ważnym punktem programu konferencji było wystąpienie mgr. Krzysztofa Piętaka (Szkola Doktorska Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Warszawskiego) zatytułowane *Berkeley, Bergson and qualia: an attempt to overcome the Kantian's legacy in contemporary philosophy*. Piętaś rozpoczął od uwagi, że dorobek filozoficzny Kanta jest o wiele bardziej szanowany we współczesnej filozofii niż dorobek filozoficzny George'a Berkeley'a. Zaznaczył, że sytuacja ta nie jest przypadkowa, a wynika z antagonizmu między Berkeley'm i Kantem, który Piętaś nazwał najbardziej radykalnym antagonizmem współczesnej filozofii. Wystąpienie zostało pomyślane jako przyczynek do hipotetycznej

krytyki, jaką Berkeley mógłby przeprowadzić względem systemu myśli Kanta. Aby osiągnąć ten cel, Piętak sięgnął do filozofii Bergsona, którą uważa za blisko spokrewnioną z myślą Berkeley'a. W wystąpieniu zasugerował, że zasada metafizyczna Berkeley'a (*esse est percipi*) oraz bergsonowskie pojęcie intuicji są blisko związane ze współczesnym stanowiskiem w kwestii *qualiów*.

Aleksandra Piechnik (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) zaprezentowała referat pt. *Toward a World Republic: Kōjin Karatani and Revisiting the Kantian Critique*. Karatani w swoich rozważaniach osadza kantowskie idee w kontekście krytyki marksistowskiej, stawiając jednocześnie pytania o rozbieżność pomiędzy obecnym stanem ekonomii światowej, a wizją nakreśloną w projekcie krytycznym Kanta. Piechnik wyjaśniła, że Karatani w swojej kluczowej pracy *The Structure of World History* (2014) analizuje historię ludzkości przez pryzmat czterech fundamentalnych trybów wymiany. Podkreśliła również, jak japoński filozof, opierając się na tej analizie, odczytuje na nowo m.in. kantowskie państwo celów, aby zaproponować praktyczny plan realizacji idei „Republiki Światowej” w dzisiejszej, zdominowanej przez globalny rynek epoce neoliberalnej, co może stanowić obiecujący kierunek na drodze do przekroczenia dominujących relacji wymiany.

Referat mgr Malwiny Tkacz (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), zatytułowany *Law and Morality in Gustav Radbruch's Legal Philosophy: A Kantian Perspective*, był prezentacją zależności między porządkiem prawnym a moralnością w filozofiach Gustava Radbrucha i Kanta. Autorka wskazała, że zestawienie tych myślicieli jest zasadne ze względu na specyfikę poruszanych przez nich problemów oraz podobieństwa w przyjmowanych przez nich modelach etycznych. Zgodnie z głównym wnioskiem referatu, kluczowym aspektem relacji między prawem a moralnością w ujęciu obu filozofów jest to, że moralność stanowi główny sposób uprawomocniania prawa. Dlatego, wedle Tkacz, na

gruncie teorii Kanta i Radbrucha nie można mówić o „całkowitym i trwałym rozdziale moralności i prawa”.

Przedostatni referat wygłosił dr Gerard Gentry (Uniwersytet Johannesena Gutenberga w Moguncji [Johannes Gutenberg-Universität Mainz]) pt. *Kant and the Problem of the idealism of art: freedom, nature and self-legislation of the mind*. W swoim wystąpieniu prelegent przyjrzał się *Krytyce władzy sądzienia*, stawiając pytanie o to, co sprawia, że dana rzecz staje się dziełem sztuki. Według sugestii prelegenta tym, co konstytuuje dzieło sztuki – odróżniając je od obiektów jedynie wywołujących estetyczną wolną grę władz poznawczych – jest prezentowanie przez nie, jako swojej własnej formy, pewnego rodzaju wewnętrznej celowości bez celu, czyli otwartej, ożywionej formy samej w sobie. Analizując dalej ten problem, odniósł się do kantowskich pojęć geniuszu i wolności twórczej, przy czym podkreślił, że ta ożywiona forma, nadawana dziełu poprzez geniusz (przez który, jak twierdził Kant, przyroda ustanawia reguły dla sztuki), pozwala sztuce funkcjonować jako specyficzny „rodzaj poznania”.

Konferencję zakończyło wystąpienie pt. *Earthquake on reason: anthropological reflections in Kant's trilogy on 1755 Lisbon earthquake*, którego autorem był Martin Obreque Gallegos (Uniwersytet Diego Portalesa w Chile [Universidad Diego Portales, UDP]). Prelegent skupił się na przedkrytycznych esejach Kanta, w których filozof poświęca uwagę trzęsieniu ziemi w Lizbonie (1755). Gallegos podkreślił, że w tych wczesnych pracach, odmiennie niż w swoim późniejszym projekcie krytycznym, Kant formułuje tezę, iż człowiek powinien nauczyć się przystosowywać do przyrody, a nie dążyć do tego, by przyroda przystosowała się do niego. Gallegos rozumie powyższe sformułowanie jako krytykę ludzkiej pychy. Ten wczesny, nieantropocentryczny namysł nad relacją człowieka z przyrodą, jak argumentował Gallegos, jest zasadniczo odmienny od perspektywy, w której później Kant podkreślał prymat rozumu nad naturą.

Opisywana konferencja stanowiła dynamiczne forum wymiany myśli, ukazujące wielowymiarowość i trwałą aktualność filozofii

Immanuela Kanta. W jej ramach badacze z różnych dziedzin podjęli próbę reinterpretacji i oceny kluczowych zagadnień myśli filozofa z Królewca. Ożywione dyskusje wzbudziło dziedzictwo kantowskiego przewrotu kopernikańskiego, analizowane zarówno pod kątem jego nieukończonego charakteru, jak i jego wartości dla współczesnej nauki. Choć odchodzi ona od kantowskiego ideału wiedzy niepodważalnej, wciąż czerpie z jego koncepcji sądów syntetycznych *a priori*, rozumianych jako modyfikowalne hipotezy empiryczne. Istotnym nurtem obrad było badanie złożonych relacji między myślą Kanta a koncepcjami innych filozofów. Szczególną uwagę poświęcono Martinowi Heideggerowi, analizując zarówno związki projektu krytycznego Kanta z ontologią fundamentalną, jak i konsekwencje historycznej debaty z Cassirerem w Davos dla rozumienia podziałów w filozofii XX wieku. Badano również, w jaki sposób dziedzictwo Kanta jest podejmowane i reinterpretowane przez myślicieli próbujących odpowiedzieć na współczesne wyzwania społeczne. W tym duchu, analizowano koncepcję Karataniego, który – osadzając idee kantowskie w kontekście krytyki marksistowskiej – poszukuje dróg przekroczenia dominujących relacji ekonomicznych. Podobnie eksplorowano kantowskie inspiracje w filozofii prawa, gdzie na przykładzie myśli Radbrucha podkreślano rolę moralności jako głównego czynnika uprawomocniającego porządek prawny. Inspirujące okazały się także konfrontacje kantowskiego rozumienia krytyki, podmiotowości czy czasu z perspektywami Witkacego, Deleuze’a czy nawet Berkeley’a, co otwiera pole do dyskusji nad oryginalnością i aktualnością myśli Kanta.

Szczególną uwagę poświęcono również praktycznym wymiarom filozofii królewieckiego myśliciela, a także innym, rzadziej eksponowanym aspektom jego myśli i życia. Analizowano kantowskie pojęcie ideału w kontekście doskonałości człowieka i jego etycznych implikacji, a także aktualność jego refleksji nad złem radykalnym w kontekście współczesnej kondycji moralnej. Wskazywano na możliwości ożywienia kantowskiej deontologii za pomocą współczesnych

narzędzi, takich jak metaforologia, oraz na znaczenie jego myśli dla koncepcji postępu moralnego w ramach ładu kosmopolitycznego. Poruszono też mniej znane aspekty myśli Kanta, takie jak jego przedkrytyczne, nieantropocentryczne refleksje nad relacją człowieka z przyrodą, stanowiące krytykę ludzkiej pychy, oraz wątki biograficzne, związane z podróżami królewieckiego filozofa.

Konferencja okazała się ważnym wydarzeniem, które zgromadziło wielu badaczy w celu pogłębienia refleksji nad dziedzictwem myśli Kanta. Wydarzenie sprzyjało integracji środowisk naukowych i nawiązaniu dialogu międzypokoleniowego, tworząc przestrzeń do wymiany myśli i owocnych dyskusji. Istotnym walorem była przestrzeń konferencyjna, która ułatwiała interakcje między uczestnikami. Konferencja niewątpliwie przyczyniła się do rozwoju badań nad myślą Kanta, stanowiąc wkład w aktualny dyskurs filozoficzny i realizując cele wyrażone w liście od Minister Edukacji.

REPORT ON THE INTERNATIONAL CONFERENCE *IMMANUEL KANT IN RESEARCH AND EDUCATIONAL SPACE* [*IMMANUEL KANT W PRZESTRZENI NAUKOWEJ I EDUKACYJNEJ*], ORGANISED BY THE INSTITUTE OF PHILOSOPHY OF THE UNIVERSITY OF WARMIA AND MAZURY IN OLSZTYN, THE STATE ARCHIVES IN OLSZTYN, AND THE “BAJKA” ASSOCIATION, OLSZTYN, 17-18 OCTOBER 2024

Abstract. The conference *Immanuel Kant in Research and Educational Space* [*Immanuel Kant w przestrzeni naukowej i edukacyjnej*] (17-18 October 2024), organised in Olsztyn on the occasion of the 300th anniversary of the philosopher's birth, brought together researchers from various disciplines, emphasising the interdisciplinary nature of the Königsberg philosopher's legacy. Lectures and discussions dealt with key aspects of Kantian philosophy, such as the Copernican Revolution, the relationship between Kantianism and science, and its relations with the thought of contemporary philosophers, especially Martin Heidegger. The event provided an opportunity to deepen research on Kant's legacy and integrate the scientific community, also creating a space for intergenerational dialogue.

Keywords: Immanuel Kant; 300th anniversary of Kant's birth; academic conference; *Critique of Pure Reason*; Copernican Revolution

DANIEL MILEWSKI

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
(The Pontifical University of John Paul II in Krakow)

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6467-378X>

danielxmilewski@gmail.com

DOI 10.21697/spch.2025.61.S.01

Tekst jest udostępniany na zasadach licencji Creative Commons (CC BY-ND 4.0 Międzynarodowe).

Zgłoszono: 10/01/2025. Zrecenzowano: 5/03/2025. Zaakceptowano do publikacji: 23/05/2025.